МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія та методологія підготовки дисертаційного дослідження

освітній ступінь доктор філософії
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))

освітньо-наукова програма Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни обов’язкова
(обов’язкова / вибіркова / факультативна)

Ізмаїл – 2017

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми

_____ проф. Н.В. Кічук
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:
кафедрою української і всесвітньої історії та культури
протокол № 9 від 22. 03. 2017

Завідувач кафедри _____ доц. В.Г. Церковна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:
Голова науково-методичної ради факультету української філології та соціальних наук

_____ доц. Циганок І.Б.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми: Циганенко Лілія Федорівна, доктор історичних наук, професор кафедри української і всесвітньої історії та культури.

Рецензент програми: Дроздов Віктор Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри української і всесвітньої історії та культури.

© Циганенко Л.Ф., 2017
© ІДГУ, 2017

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	***Заочна***
Кількість кредитів:4	*Лекції*:	
	20	*6*
Модулів:1	*Практичні заняття*:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1	*Лабораторні заняття:*	
	-	-
Семестр:1	*Семінарські заняття*:	
	20	*6*
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 4 - самостійна робота: 4	*Консультації:*	
	-	-
	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю:екзамен	-	-
Мова навчання: українська	*Самостійна робота:*	
	80	*108*

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметвивчення навчальної дисципліни включає організаційні, методологічні та методичні засади написання дисертаційного дослідження.

Метоювикладання дисципліни «Теорія та методологія підготовки дисертаційного дослідження» є: оволодіння теоретичними знаннями про існуючі напрями, підходи, парадигми наукових досліджень та практичними навичками застосування інструментів, прийомів та методів наукових досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності», «Педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти», «Інноваційні технології навчання і виховання у закладі вищої освіти».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у аспірантів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки».

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ІК	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в освітній галузі, у тому числі у процесі дослідницько-інноваційної та професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та	ПРН1.	Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій з проблем розвитку суспільства та освіти. .

	створення нових цілісних знань та професійної практики		
ЗК1.	Здатність проектувати й здійснювати комплексні дослідження на засадах системного наукового світогляду сформованих знань із філософії наукової діяльності та соціокультурних проблем.	ПРН .1	. Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій з проблем розвитку суспільства, освіти та педагогіки.
ЗК2.	Здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.	ПРН5	Володіти способами збору, систематизації та обробки наукових фактів, інтерпретації отриманих результатів, генерування нових ідей під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань у обраній та суміжних галузях; методами критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень; творчо втілювати ідеї, закладені у науково-педагогічній спадщині та інноваційному досвіді.
ЗК4.	Здатність проектувати, ініціювати та виконувати (індивідуально або в науковій групі) наукові дослідження на основі цілісного системного наукового світогляду.	ПРН6.	Проєктувати власну науково-дослідницьку діяльність, ставити дослідницьку мету, організувати її досягнення, брати на себе відповідальність за результати дослідження; добирати методи науково-дослідної діяльності.
ЗК5.	Здатність до пошуку, оброблення, аналіз і узагальнення значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретації результатів наукових досліджень.	ПРН9.	Самостійно й творчо опрацьовувати, аналізувати і представляти наукову інформацію, використовувати бібліотечні каталоги, ІКТ-ресурси з метою обґрунтування науково-теоретичних засад власного дослідження в галузі освіти.
ЗК6.	Здатність володіти інформаційною культурою, орієнтуватися в інформаційних та Internet-джерелах, працювати з бібліотечними фондами, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі.	ПРН 12.	Розробляти, обґрунтовувати та моделювати наукові гіпотези, визначати відповідні задачі, аргументувати з метою просування і трансформування наукових знань, їх практичного застосування.
ЗК7.	Здатність планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку, проектувати і реалізовувати індивідуальну наукову траєкторію, застосовувати принципи наукової самоорганізації, власного дослідницького стилю.	ПРН13	Здійснювати критичний аналіз та оцінку сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей під час вирішення дослідних і практичних завдань.
ЗК8.	Здатність дотримуватися етичних принципів у дослідницькій діяльності та етичних норм професійної діяльності.	ПРН15	Рецензувати публікації та презентації, брати участь у вітчизняних та міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію.
Фахові компетентності (ФК)			
ФК2.	Здатність інтерпретувати результати педагогічного дослідження, оцінювати межі їх застосування, можливі ризики впровадження в освітньому й соціокультурному середовищі,	ПРН15.	Рецензувати публікації та презентації, брати участь у вітчизняних та міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію.

	розробляти напрями подальших досліджень.		
ФК3.	Здатність знаходити, відбирати, систематизувати, узагальнювати та інтерпретувати значний масив дослідницького матеріалу; застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.	ПРН16.	Застосовувати способи і прийоми планування мети, цілепокладання, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; прийоми виявлення і усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей з метою їх удосконалення.
ФК6.	Здатність визначити, спланувати та здійснити індивідуальний внесок у розвиток педагогічної науки; виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері освіти, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.	ПРН 19.	Презентувати результати власних наукових досліджень у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, у тому числі, внесених до наукометричних баз.
ФК7.	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в педагогічній галузі та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.	ПРН. 19	Презентувати результати власних наукових досліджень у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, у тому числі, внесених до наукометричних баз.
ФК8.	Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.	ПРН21	Планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку, реалізовувати самоосвітню діяльність фахової спрямованості; розвивати отримані вміння та навички для подальшого процесу навчання на засадах самокерування та автономії.
ФК9.	Здатність володіти інноваційними педагогічними технологіями, професійними вміннями майбутніх учених, викладачів-дослідників вищої школи.	ПРН22	Продовжувати навчання, вдосконалювати набуту кваліфікацію з високим рівнем автономності, дотримуючись норм академічної доброчесності.

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Шифр компетентності	**Результати навчання**			
	Знання	**Уміння**	**Комунікація**	**Автономність та відповідальність**
ІК	ПРН1			
ЗК1	ПРН1			
ЗК2	ПРН5			
ЗК4	ПРН6			
ЗК5		ПРН9		
ЗК6		ПРН12		
ЗК8		ПРН15		
ФК2		ПРН15		
ФК3		ПРН16		
ФК6			ПРН19	
ФК7			ПРН19	
ФК8				ПРН21
ФК9				ПРН22

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Консультації	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Консультації	Самостійна робота
1.	Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу	4	2	2	-	6	2	2	-		12
2.	Наукова комунікація як основа розвитку науки	4	2	2	-	6	-	-	-		12
3.	Категоріальний апарат науки	4	2	2	-	8	-	-	-		10
4.	Система дослідницьких підходів і методів	4	2	2	-	8	-	-	-		10
5.	Кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання	6	4	2	-	8	2	-	2		10
6.	Методика збору та обробки наукового матеріалу	6	4	2	-	8	2	2	-		10
7.	Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження	6	2	4	-	8	4	2	2		12
8.	Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження	6	2	4	-	8	2	-	2		12
Проміжний контроль		-	-	-	-	4	-	-	-		4
Підсумковий контроль		-	-	-	-	16	-	-	-		16
	Разом:	40	20	20	-	80	12	6	6		108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільногопрогресу.

Ознаки, властивості та функції науки. Теорія як форма розвитку сучасного наукового знання. Основні форми наукової діяльності. Значення науки для розвитку суспільства. Нормативно-правова база розвитку наукової діяльності в Україні. Номенклатура наукових спеціальностей. З історії підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні. Загальне і специфічне в системі наукової атестації кадрів в нашій країні і за кордоном. Науково-технічний потенціал України: загальна характеристика. Організація науково-дослідницької роботи в Україні.

Тема 2. Наукова комунікація як основа розвитку науки.

Сутність науки як комунікаційного феномену. Суб'єкти наукової комунікації. Інформаційна природа наукового знання. Роль ефективного інформаційного супроводу наукових досліджень. Критерії визначення якості наукової інформації. Поняття формальної та неформальної наукової комунікації. Базові комунікаційні канали доступу до наукової інформації. Особливості та можливості дистанційного доступу до наукових джерел. Первинні та вторинні, електронні джерела пошуку наукової інформації. Спеціалізовані реферативні служби, електронні наукові журнали, цифрові бібліотеки та інституційні репозитарії. Організація й методика роботи з першоджерелами. Правила бібліографічного опису та цитування. Методика складання списку використаних джерел. Наукова школа як комунікаційний феномен. Класифікація наукових шкіл. Підходи до ідентифікації наукових шкіл в наукознавстві. Роль наукових шкіл у розвитку сучасної науки. Етичні норми в науці: наукова об'єктивність, сумлінність, наукова і громадська мужність, науковий скептицизм. Проблема наукового авторитету і пріоритету. Етика взаємовідносин наукового керівника та аспіранта. Культура наукової полеміки. Авторське право та проблеми захисту інтелектуальної власності.

Тема 3. Категоріальний апарат науки.

Пізнання як головний процес наукової діяльності. Закони наукового пізнання. Особливості процесу наукового пізнання. Теоретичне поняття як фундамент наукового мислення. Класифікація наукових понять. Сутність та співвідношення категорій, принципів, ідей, гіпотез, суджень. Основні етапи наукового дослідження. Поняття наукового факту. Теорія як система узагальненого та систематизованого знання. Структура наукової теорії та її складові. Когнітивний та соціальний рівні інституціоналізації наукового знання. Процеси диференціації та інтеграції наукових дисциплін.

Тема 4. Система дослідницьких підходів і методів.

Поняття методології наукового дослідження. функції методології науки (узагальнююча, екстраполююча, критична, евристична, мотивуюча, пояснююча, інтерпретуюча). Проблема співвідношення теорії та методології. Науковий підхід та метод як способи пізнання дійсності: сутність та співвідношення. Специфіка системного, соціокомунікативного, інформативного, історичного, культурологічного, аксіологічного, синергійного підходів. Класифікація методів наукового пізнання. Теоретичні та емпіричні, кількісні та якісні методи наукових досліджень. Методи проведення конкретно-соціологічного дослідження. Спостереження, його види. Порівняння, вимірювання як методи дослідження. Анкетування. Інтерв'ювання. Експеримент, його види, етапи проведення. Правила визначення репрезентативності вибірки. Евристичний потенціал методів теоретичного рівня досліджень. Абстрагування. Ідеалізація. Формалізація. Аналіз і синтез. Індукція і дедукція. Аналогія. Узагальнення. Метод моделювання в наукових дослідженнях. Види моделей. Компаративний аналіз. Термінологічний аналіз. Спеціальні методи наукового пізнання. Наукометрія. Бібліометрія. Інфометрія. Вебометрія. Комерційні та некомерційні міжнародні наукометричні платформи: загальна характеристика. Значення спеціальних методів у вирішенні проблем конкретних наук, їх специфічний характер.

Тема 5. Кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання.

Дисертація як кваліфікаційна робота: визначення поняття, основні види, співвідношення з іншими видами теоретичних досліджень. Нормативна база МОН України щодо змісту, структури, якості, оформлення дисертаційних робіт та авторефератів дисертацій. Наукова проблема і тема дисертації. Співвідношення теми і змісту дисертації, теми і назви дисертації. Зв'язок теми з об'єктом, предметом, завданнями, методами і структурою дисертації. Джерела інформації про захищені дисертації та ті, що знаходяться на стадії написання. Загальна схема ходу виконання дисертації. Ознайомлення з профільними вітчизняними та зарубіжними джерелами. Постановка та формулювання наукової проблеми, вибір теми дисертаційного дослідження. Обґрунтування актуальності вибраної теми дослідження, її наукової новизна та практичної значущості. Постановка мети і конкретних завдань дослідження. Вибір методів (методик) проведення дослідження. Опис процесу дослідження. Етапи обговорення результатів дослідження. Формулювання висновків і оцінка одержаних результатів. Шляхи практичного впровадження результатів та їх апробації.

Тема 6. Методика збору та обробки наукового матеріалу.

Джерела, що містять наукові факти. Класифікація наукових документів. Бібліографічний пошук опублікованих і неопублікованих наукових джерел. Особливості використання інтернет-ресурсів в написанні дисертації. Ефективні способи запам'ятовування інформації з теми дослідження. Можливості тренування пам'яті та розумової працездатності. Критичний аналіз, відбір, класифікація та систематизація матеріалу з теми дослідження. Методика роботи з першоджерелами в бібліотеці, архіві, музеї, інформаційному центрі. Методика вивчення джерел з теми дисертації. Правила скорочитання. Вимоги до ведення записів, конспектів. Використання цитат. Методика фіксування необхідності інформації у власних книгах та інших документах. Методика створення списку використаних джерел. Вимоги до посилань на першоджерела.

Тема 7. Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження.

Композиція дисертації та її структура. Титульний аркуш. Зміст. Перелік умовних позначень. Вступ. Основна частина. Висновки. Додатки. Список використаних джерел. Вимоги до рубрикації тексту дисертації. Однотипність оформлення та побудови рубрик. Обсяг дисертації. Основні елементи титульного аркуша дисертації. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів. Значення вступу у розкритті актуальності, сутності, стану наукової проблеми, обґрунтуванні необхідності проведення дослідження. Актуальність теми. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Мета і завдання дослідження. Наукова новизна одержаних результатів. Особистий внесок здобувача. Наукова і практична значущість роботи. Основна частина дисертації, її структура та основні вимоги. Огляд літератури за темою і вибір напрямків дослідження. Виклад загальної методики і основних методів дослідження. Відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження. Аналіз і узагальнення результатів дослідження. Висновки до розділів та дисертації в цілому. Взаємозв'язок положень, що виносяться на захист, з висновками дисертації, зв'язок задач і висновків дослідження. Якісні та кількісні показники здобутих результатів, їх значення для науки і практики,

рекомендації щодо їх використання. Характеристика перспектив подальшої розробки теми, проблеми. Вимоги до викладення наукового матеріалу: чіткість та логічна послідовність, впевненість аргументації, ємність та чіткість формулювання висновків, конкретність результатів, обґрунтованість рекомендацій та пропозицій. Засоби викладу результатів наукового дослідження. Строго послідовний метод. Цілісний метод з послідовною обробкою кожного розділу. Вибірковий метод написання розділів в будь-якій послідовності. Робота з чернеткою та остаточним варіантом рукопису. Оформлення посилань та додатків.

Тема 8. Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження.

Публікації як основа оприлюднення та апробації результатів дисертаційного дослідження. Вимоги до наукових публікацій. Стилістичні особливості викладу матеріалу в науковій статті та тезах доповіді. Перелік фахових видань України з наукових галузей знань. Необхідність рецензування наукових публікацій аспірантів. Методика усних виступів. Підготовка до наукової доповіді, план, текст доповіді. Вимоги до комп'ютерних презентацій. Навички ораторського мистецтва. Вимоги до зовнішнього вигляду доповідача, його манерам, міміки, жестам. Стиль усних виступів та поводження на захисті дисертації. Автореферат дисертації як стислий виклад автором основного змісту дисертації. Основне призначення автореферату дисертації. Загальна характеристика роботи та її структури. Аналіз основного змісту дисертації. Принцип згортання інформації в авторефераті. Подання висновків дисертації. Основні вимоги до списку опублікованих автором праць за темою дисертації. Вимоги МОН України до попередньої експертизи результатів дисертаційних досліджень. Процедура передзахисту дисертації. Підготовка здобувача до захисту дисертації. Процедура прилюдного захисту.

5.2. Тематика семінарських занять

ТЕМА 1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу.

ТЕМА 2.Наукова комунікація як основа розвитку науки.

ТЕМА 3. Категоріальний апарат науки.

ТЕМА 4.Система дослідницьких підходів і методів.

ТЕМА 5.Формулювання результатів наукового дослідження.

ТЕМА 6.Зміст і етапи науково-дослідної роботи.

ТЕМА 7.Зібрання, обробка та аналіз матеріалів дослідження.

ТЕМА 8. Інформаційна база дисертаційного дослідження.

ТЕМА 9. Апробація результатів дослідження.

ТЕМА 10. Оформленнядисертаційного дослідження.

5.3. Організація самостійної роботи аспірантів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до аудиторних занять та усіх видів контролю: - опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до семінарських занять;	 16(24) 16(24)	 Опорний конспект лекцій, конспект семінарських

	- підготовка до проміжного контролю; - підготовка до підсумкового контролю.	4(4) 12(20)	занять.
2.	Виконання індивідуальних завдань: - підготовка презентації з обраної тематики; - складання бібліографічного опису.	 16(18) 16(18)	 презентація бібліографічний опис
	Разом	**80 (108)**	

Тематика індивідуальних завдань

Тематика презентацій

1. Структура дисертаційного дослідження.
2. Процедура підготовки і захисту дисертаційного дослідження.
3. Пошук інформації в процесі наукової роботи.
4. Зміст та етапи інформаційного пошуку.
5. Визначення теми інформаційного пошуку.
6. Джерела пошуку інформації, їх класифікація.
7. Пошук бібліографічної інформації в каталогах і картотеках.
8. Потенціал електронних засобів пошуку інформації.

Бібліографічний опис

Скласти наукову бібліографію по темі дослідження за абетковим принципом. Список подається у роздрукованому вигляді, повинен містити не менше 60 позицій літератури або інтернет ресурсів

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю: семінарські заняття, індивідуальні завдання.

6.2. Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.

6.3. Форми підсумкового контролю: екзамен.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді аспіранта на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою, а також якість виконання аспірантом індивідуального завдання у вигляді підготовки презентації та бібліографічного опису.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Значення науки для розвитку суспільства.
2. Публікації як основа оприлюднення та апробації результатів дисертаційного дослідження.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою	
	залік	екзамен
90-100	зараховано	відмінно
70-89		добре
51-69		задовільно
26-50	не зараховано	незадовільно
1-25		

Схема розподілу балів*(екзамен)*

Максимальна кількість балів	**40 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,4	**10 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи	**50 балів** (підсумковий контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на запитання на іспиті, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,5
Мінімальний пороговий рівень	**20 балів** (поточний контроль)	**6 балів** (проміжний контроль)	**25 балів** (підсумковий контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і

	практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Презентація	5
Бібліографічний опис	5

Оцінювання *презентації* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок. Критеріями оцінювання *бібліографічного опису* є здатність аспіранта правильно оформитинаукову бібліографію.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Екзамен – максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 5 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка дляекзамену – береться до уваги результати поточного, проміжного та підсумкового контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Артемчик Г.І., Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи. К., 2000.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: АБУ, 2002.
3. Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень.: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014.
4. Волков Ю.Г. Дисертация: Подготовка, защита, оформление: Практ. пособие. М.: Гардарики, 2002.
5. Гончаренко, С., Кушнір В. Методологиякакважнейший компонент исследования в педагогике. Неперервна проф. освежение: теория и практика, №4. с. 15-22.
6. Грищенко І.М., Григоренко О.М., БорисейкоВ.О. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001.
7. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / М-во освіти і науки України: під наук.ред. В.О. Дроздова. К.: Професіонал, 2007.
8. КозубцовІ.М. Методологія організації роботи аспірантами над дисертаційним дослідженням. Професійна освіта: проблеми і перспективи. 2013. № 5-6. С. 16-22.

9. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. К.: Кондор, 2006.
10. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основынаучныхисследований: Учеб.пособие / Под ред. А.А. Лудченко. К.: О-во «Знання», КОО, 2000.
11. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. В. Антонюк, Л. Полонський та інш. К.: НТУУ «КПІ». 2015. 276 с.
12. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник / М-во освіти і науки України. К.: Знання, 2007.
13. Пилюшенко В.Л., Шкрабак И.В. Методология и организациянаучногоисследования: Учебноепособие. Донецк, ДонГАУ, 2001.
14. Пілюшенко В.Л. Наукове дослідження: Організація, методологія, інформ. забезпечення: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Лібра, 2004.
15. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2007.
16. Романчиков В.І., Третьяков О.В., Гаврилюк Ю.М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. Кременчук, Інститут економіки та нових технологій, 2002.
17. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для вищих пед. Закладівосвіти. К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000.
18. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.С. Методологія науково-педагогічних досліджень. Підручник для спеціальності «Педагогіка вищої школи». Рівне:Волинські обереги. 2013. 360 с.
19. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: Знання, 2007.
20. Сурмін Ю.П. Майстерня вченого: Підруч. для науковця. К.: Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2006.
21. ЦехмістроваГ.С. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. К.: Видавничий Дім«Слово», 2003.
22. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичніпоради. 4-тє видання, виправлене і доповнене / Автор-упорядник Л.А. Пономаренко. К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», Видавництво «Толока», 2010.

10.2. Допоміжні джерела

1. Доброхот М.І. Сучасне і майбутнє української науки // Текст промови на III Всесвітньому форумі українців 1820 серпня 2001 р., м. Київ // Освіта іуправління. Т. 4. № 3-4. 2001.
2. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. Х.: НТУ «ХПІ», 2009.
3. Корбутяк В.І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2010.
4. Шейко В.М., Кушнаренко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 6-те вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2008.

10.3. Інтернет-ресурси

1. http://zakon.rada.gov.ua – Законодавство України.
2. http://www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
3. http://www.dilovy.org.ua – Діловодство.
4. http://radnuk.info –Радник.
5. http://www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.
6. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-п–Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії.